

lib. 8. quast. 5. num. 33. & 35. Quamobrem eum etiam ante consecrationem sit Pastor, & curam habeat animarum, utique tenetur oves suas agnoscere precepto divino; & consequenter apud Ecclesiam suam personaliter residere, ut in Concilio Tridentino, cap. 1. sess. 23. & est simile in Parocho, qui habet regimen animarum, & tenetur personaliter residere etiam non sit promotus ad Sacerdotium, ut ut cap. Licet Canon. 5. de testam. de elect. lib. 6. & ibi notat. Butr. in 7. notab. Anchar. in 2. Gemin. in d. d. 5. Is etiam, vers. Quaro quando dicatur, & Franc. ibid. num. 3. in fin. vers. In eodem Glossa.

36 Et confirmatur, quia Episcopis ex Concilio, dicto cap. 1. 5. Quoniam, sess. 23. non licet longiori spatio, quam duorum, vel trium mensium singulis annis ab Ecclesia abesse. Quod si Bulla Urbani VIII. non arctaret provisio ad residendum nisi post mensem a die consecrationis, haberent omnes primo anno ad minus quatuor menses absentie: nam tres menses habent ad suscipiendum munus consecrationis, cap. Quoniam, 75. dist. 1. cap. Quoniam, 100. dist. 1. Concilii Tridentini, sess. 23. cap. 2. & alium mentem habent ex Bulla; quod esset absurdum, quia cum Constitutio emanaverit in favorem residentium, non debet in ejus dispendium retorqueri, l. Quod favore, C. De legib. cap. Quod ob gratiam, de regul. jur. lib. 6. nec operari contrarium ejus, ad quod induta est, l. Legata inutiliter, ff. De adim. legat. cum simi. Nec verum est promotus ad Episcopatum posse sumere tres menses absentie in principio anni suae promotionis. Quoniam Concilium, in d. 5. Quoniam, intelligi debet de Episcopis residentibus, qui a suis Ecclesiis abscedunt; non autem de illis, qui nunquam ad residentiam se contulerunt, ut patet ibi, statim reverfuri sunt, l. Vlerique, ff. De rit. nupt. l. Vir mulieri, ff. De donat. inter vir. & uxor. & l. 3. ff. De divort. nec non ibi, abscedentium, quod verb. necessario supponit Episcopos antea in suis Ecclesiis residisse: ac deinde ab illis recessisse, ut l. Unica, C. de Colon. Palest. lib. 11. Nec obest angustia temporis unius mensis supra ponderata, num. 18. quia ad expediendas Bullas sufficiunt dies circiter viginti, & interea potest promotus se expedire a visitatione lacri Collegii, & aliis in Curia peragendis; & expedit animarum salutem, ut quatuordecim ad residentiam se conferant.

38 Secundò limitatur supra scripta Regula, ut locum habeat solummodo in spectantibus ad exercitium, & decorem ordinis Episcopalis in quibus appellatio Episcopi venit tantum consecratus, cap. Transmissam, cum ibi notatis de elect. & tradit Butr. in conf. 10. Quia hic agitur: cum alius huc congeffis per Felinum, num. 1. col. 3. in prin. vers. Et ideo dicit Barrius, locus verò si materia subiecta concernat jurisdictionem Episcopalem, quia cum hæc cadat in electo confirmato, ut d. cap. Transmissam, cum Glossa in ver. Deratibus, dispositio loquens de Episcopo verificatur etiam in electo confirmato, seu proviso, licet non consecrato, ut nota. Glossa in d. Clem. 1. in ver. Episcopi, & ibi Abb. num. 2. de foro competent. Cardin. post Tenzelinum in Clem. 1. in 6. quast. De panu. Felinus alios referens hic num. 5. vers. Resfringuntur, Joannes de Solva, de Benef.

40 part. 1. questione 2. num. 49. Hoc autem casu verifamur in materia residentie, que non prerequirat ordinem Episcopalem, imò potest ac debet fieri à provisis etiam non ordinatis, ut in d. c. Licet Canon. 5. in etiam, de electione lib. 6. & si fuis offensum est in precedenti limitatione Facit quod notat. Joan. Andr. in c. Cum ex eo, ibi: & per idem dicendum in electo, de elect. lib. 6. ubi tenet, electum confirmatum posse dare licentiam clerico se absentandi à Parochiali per septennium studiorum causa, licet ille tex. loquatur de Episcopis: & cum sequuntur Felinus & Joan. de Selva, loca citata Ex quibus patet etiam responsum ad objecta: & ita fuit observatum in casu bon mem. Ludovici Rodulphi, Episcopi Pactensis, qui cum in morbum incidisset post mensem à die propositionis in Consistorio, sed infra mensem à die suscepti muneris consecrationis, & paulò post in Curia obiisset, ejus bona tanquam spolia Camera Apostolica applicata fuerunt, nulla habita ratione facultatis testandi, quam obtinuerat à felicis record. Urbano VIII. & eadem quod de hac Bulla super residentia scripti in c. Qualitate, d. v. 11. usque in fin. de Cler. non resident.

De materia decretalis videlicet quando Papa Sede vacante, vel plena mandat Capitulum, vel Episcopo, ut aliquem recipiant in Canonicum, & in Fratrem, eique præbendam conferant, numquid mandatum possint, aut debeant adimplere, vide magistralem distinctionem Baldi hic, n. 34. & Henric. Boic. numero 6. vers. Si quis quando Papa.

DE RESCRIPTIS.

Cap. Ad Audientiam il. 1.

S V M M A R I V M.

- 1 **L**atinitas falsa vitiat rescriptum Papa, Amplia etiam si falsa latinitas sit in uno tantum ex Capitulis separatis, n. 4.
- 2 Limitata si sit in supplicatione, & narrativa pars, num.
- 3 Littera Apostolica deficiendo in figura litterarum, deficiunt in figura substantiva.
- 4 Et presumuntur falsificata presumptione iuris, & de iure.
- 5 Scriptura fides est indivisibilis.
- 6 Declaratur, num. 13.
- 7 Subreptio in una parte non vitiat totum rescriptum in partibus separatis.
- 8 Declara quando est in parte, qua non causat principaliter concessionem gratia.
- 9 Littera Apostolica facultatis testandi, & transferendi pensiones an ex omissione registrationis in Camera censentur nulla quoad utramque facultatem testandi dumtaxat.
- 10 Registrationis omisso admittit fidem Brevis Apostolice quoad facultatem testandi, sed non quo ad facultatem transferendi pensiones.
- 11 Scriptura continens capitula separata, quamvis non probet quoad unum, potest tamen probare quoad aliud.

Nisi

- 12 Nisi defectus proveniat ex dolo illius, à cuius auctoritate fides scriptura dependet.
- 14 Instrumenti unius falsitas, & defectus fidei insluit etiam in alia instrumenta.

AD AUDIENTIAM. Falsa latinitas vitiat rescriptum Papa; Hoc dicit Jo. Andr. Bald. Bellam. Butr. Card. Anchar. mol. Abb. Jo. de Anan. Barbat. Felin. & Dec. & sic littera Apostolica deficiendo in figura litterarum deficiunt in figura substantiva, ut inquit Bald. hic num. 2. Ratio decretalis est, quia rescriptum Papæ transit per multas manus, & magna maturitate decoquitur, cap. Apostolica, & ibi Glossa. 135. quast. 4. Joan. de Imol. conf. 133. Viso rescripto, num. 5. nec verisimile ut aliquis ex officialibus non videret fallam latinitatem, & illam non emendaverit, ut hic in Glossa, unica. Ideoq; rescriptum huiusmodi presumitur extra voluntatem, & cancellariam Principis, & ab aliis fuisse falsificatum, ut ait Glossa, & Felin. hic num. 2. Imò hæc est præsumptio juris, & de jure, ut respondit Ludovicus. Romanus conf. 376. Quasi est unquam, num. 11. in fin.

Et intellige regulam hujus tex. etiam si falsa latinitas sit in uno tantum ex capitulis separatis, adhuc enim rescriptum vitiat in totum, quia tota auctoritas & fides desit, cum fides scriptura sit indivisibilis, ut patet in tex. ibi: si cum te nolimus adhibere: & in cap. Si ad scripturas, 9. distinctione & in cap. Pura, & simplex 3. q. 9. Ethic firmant. Bald. num. 15. & Felin. num. 2.

Nec obstat tex. in cap. Si eo tempore infra eodem lib. 6. ubi subreptio in una parte non vitiat totum rescriptum in partibus separatis. Quoniam aliud est subreptio in tacendo verum, ut ibi aliud in exprimendo falsum, ut hic, nam subreptio non impedit quin constet de voluntate Principis in capitulo separato quando est in parte, que non causat principaliter concessionem gratia, sed Papa aliunde movetur. At falsa grammatica operatur, ut totum rescriptum videatur extra voluntatem Principis, secundum ea, que dicta sunt supra num. 1. & ita post Abbatem in c. Sedes, infra eodem. Ad prædictam objectionem respondet Felin. hic num. 2, qui amplius ad regulam hujus decretalis ponit quinque ampliationes, & 11. limitationes, quas per te videas. Et ultra eum limita duodecimo eandem regulam, ut locum habeat si falsa latinitas sit in parte, in qua Princeps rescribit: secus verò si sit in supplicatione, & narrativa partis, ut per Jo. de Imol. d. conf. 133. n. 5.

Ex facto quæsitum est an littera in forma Brevis quibus tribuitur facultas testandi, & transferendi pensiones, ex omissione registrationis in Camera censentur nulla quoad utramque facultatem, an verò quoad facultatem testandi dumtaxat.

Facultas testandi, que registrari debet in Camera nullam habet connexitatem cum facultate transferendi; ideoque omissione registrationis, est admissa fidem Brevis quoad facultatem testandi, non tamen censetur illam adimere quoad facultatem transferendi: nam quoties separata sunt Capitula, quamvis ex aliquo defectu scriptura non probet quo ad unum, potest tamen probare quoad

alia, Glossa in l. Si ex falsis, in verb. Nisi forte, Cod. De transact. quam dicit Alex. ibidem, num. 4. in iudicio observari; & omnes ad eam recurrere, Quod sine dubio procedit quando defectus non provenit ex dolo illius, à cuius auctoritate fides scriptura dependet, prout non provenit in casu nostro. Rota de off. 3. de fide instrum. in antiquis, Bart. Angel. & alii apud Anton. Gabr. eorum. consil. de crimin. consil. 3. num. 2. Legibus, in d. l. Si ex falsis, & Canonice in cap. Fraternitate, infra de hereticis, Dec. in conf. 312. numero 7. & 8.

Neque obstat quod fides instrumenti sit indivisibilis, ut dictum est supra num. 5. quia respondetur id procedere quando agitur de defectu fidei persona aditruentis fidem instrumentorum enim personæ non creditur, ut puta notario in uno Capitulo, nec credi etiam debet in alio, cum ab eisdem persone auctoritate dependant, Imò, quod plus est, falsitas, & defectus fidei unius instrumenti insluit etiam in alia instrumenta. Ita loquuntur Doctores in l. Si ex falsis: Et ita accipi debet quod dicitur fidem instrumenti esse indivisibilem. At in casu nostro fides unius partis Brevis, scilicet facultatis testandi non proficitur a persona, qua subseq; debebat: & ita cessat ratio indivisibilitatis fidei quam Doctores in falsitate instrumenti considerant.

DE RESCRIPTIS.

Cap. Causam que.

S V M M A R I V M.

- 1 **R**escripti interpretationem recipit à iuris communi.
- 2 Clausula in rescripto posita debet ad statum iuris reduci ubi unquam sita reperatur.
- 3 Ordo sensus, & intellectus magis servandus, quam ad usum ordo verborum.
- 4 Rescriptum Principis debet reduci ad sermone iuris communis, etiam improbando verb. Et quid in privilegio. n. 7. & seqq.
- 5 Rescripta contra ius elicta, nisi aliud appareat de voluntate Principis, non valent, & num. 32.
- 6 Rescriptum conceditur ad iuris communis observantiam; aliàs transit in privilegium.
- 7 Privilegia sunt restringenda, ut minus ledant ius commune, quam fieri possit, dum tamen aliquid conferant quantumcumque minimum, & numero 24. & 26.
- 8 In quantum tangunt ius concedentis sunt latissime interpretanda.
- 9 Sed in quantum tangunt ius tertii, sunt restringenda, & num. seqq.
- 10 Gratia principis ita est interpretanda, ut non nocens tertio.
- 11 Amplia primò etiam in gratia concessa miserabilibus personis.
- 12 Amplia secundò etiam in gratia concessa Regibus.
- 13 Amplia tertio etiam si præiudicium sit modicum, num. 15. sed contra, num. 16.
- 14 Amplia quarto etiam quando rescribitur motu proprio, num. 17.